

VÕ DUY DƯƠNG

(Theo Ly Châu Lý Minh Hào)

Xuất thân là một địa chủ giàu có, nhờ quy tụ được gần 1,000 (một ngàn) dân đinh theo ông khởi nghĩa giúp Nguyễn Tri Phương lập phòng tuyến trường kỳ kháng chiến tại miền Nam nên vua Tự Đức đã phong chức Thiên Hộ cho ông. Tương truyền ông rất khỏe, cử được năm quả linh (nặng gần 60 cân mỗi trái), hai nách kẹp hai trái, hai tay cầm hai trái và hai hàm răng cắn một trái, nên còn được thiên hạ tặng cho biệt danh Ngũ Linh Thiên Hộ. Từ năm 1862, danh tiếng ông nổi lên như cồn.

Đặc biệt, ông chiêu mộ được cả lính "Tây đen" *Tagals* và một người Pháp rất giỏi về khí giới tên Linguet vào hàng ngũ kháng chiến. Khí giới tương đối dồi dào và lợi hại, có cả súng đại bác, nhưng vì thiếu tổ chức và chọn căn cứ địa tại Đồng Tháp Mười với môi sinh quá khắc nghiệt nên phong trào kháng chiến tự suy yếu dần.

Giữa tháng 4 năm 1866, Pháp mở đại tấn công vùng Đồng Tháp theo ba ngả: Gò Bắc Chiên, Cần Lộ và Cái Nứa. Huỳnh Công Tấn và Trần Bá Lộc nhờ góp công lớn trong trận này (phá được phòng tuyến, và bắt được Linguet) nên được thưởng Quận Công Bội Tinh. Thiên Hộ Dương rút sâu vào vùng đầm lầy và lâm bệnh rồi chết.